

Ro'zimurodov O'.F

"Oila va xotin-qizlar" ilmiy-tadqiqot

instituti ilmiy xodimi

ruzimurodovulmas@gmail.com

ER-XOTIN ROLLARI VA OILAVIY MUNOSABATLAR BO'YICHA XORIY TAJRIBASI

Annotatsiya. Ushbu maqolada oilaviy munosabatlar va er-xotin rollari to'g'risidagi xorijiy mamlakatlar tajribalari o'rganilgan. Mazkur tadqiqotlar xorijiy mamlakatlardagi turmush tarzi va ijtimoiy-iqtisodiy omillar asosida tanlangan. Oilaviy munosabatlarga ta'sir qiluvchi omillar ham qisqacha ko'rib chiqilgan.

Аннотация. В данной статье рассматривается опыт зарубежных стран в области семейных отношений и ролей супругов. Эти примеры были выбраны с учетом их образа жизни и социально-экономических факторов. Также были кратко обсуждены факторы, влияющие на семейные отношения.

Annotation. This article examines the experience of foreign countries in family relations and spousal roles. These experiences were chosen based on their lifestyle and socio-economic factors. Factors affecting family relationships were also briefly discussed.

Tayanch so'zlar: oila, er-xotin rollari, oila tuzilishi, xorijiy tajriba, ijtimoiy omillar, gender tengligi, turmush sifati.

Ключевые слова: семья, роли супругов, структура семьи, зарубежный опыт, социальные факторы, гендерное равенство, качество жизни.

Key words: family, spousal roles, family structure, foreign experience, social factors, gender equality, quality of life.

Kirish. Har bir jamiyatda oilaviy munosabatlar va er-xotin rollari uning ijtimoiy va madaniy tuzilishi uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Oila jamiyatning asosiy bo'g'ini sifatida ijtimoiy barqarorlik va iqtisodiy rivojlanishda katta rol o'ynaydi. Shu sababli oilaviy munosabatlar va undagi rollar, ayniqsa, er-xotin o'rtasidagi o'zaro munosabatlar va ularning jamiyat oldidagi mas'uliyati nafaqat shaxsiy masala, balki davlat siyosatining ham markaziy mavzularidan biri hisoblanadi.

Bugungi kunda dunyoda oilaviy munosabatlarning mustahkamligi va barqarorligiga doir tushunchalar o'zgarib bormoqda. Globalizatsiyaning jadallashuvi, iqtisodiy o'zgarishlar va gender tengligi bilan bog'liq ijtimoiy harakatlar natijasida oilalardagi an'anaviy rollar ham qayta ko'rib chiqilmoqda. Ilgari erkaklar asosiy moddiy ta'minlovchi, ayollar esa uy ishlari va bolalar tarbiyasi uchun mas'ul bo'lgan bo'lsa, hozirgi kunda bu rollar teng taqsimlana boshladi. Bu nafaqat oilalarning ichki munosabatlariga, balki jamiyatning umumiy ijtimoiy va iqtisodiy barqarorligiga ham ta'sir ko'rsatmoqda.

Xorijiy mamlakatlarda oilaviy munosabatlar turli ijtimoiy siyosatlar, madaniy an'analar va iqtisodiy sharoitlarga qarab shakllanadi. Masalan, Shimoliy Yevropa mamlakatlarida gender tengligiga katta e'tibor berilib, er-xotin o'rtasidagi rollar teng taqsimlangan bo'lsa, Sharqiy Osiyo mamlakatlarida an'anaviy qarashlar hamon kuchli. Bunday madaniy va ijtimoiy farqlar har bir jamiyatda oilaviy munosabatlar va er-xotin rollarining turlicha rivojlanishiga sabab bo'ladi.

Oilaviy munosabatlarning mustahkamligi nafaqat oila a'zolari o'rtasidagi tushunish va hurmatga, balki davlat tomonidan ko'rsatiladigan ijtimoiy himoya va yordamga ham bog'liq. Shu nuqtayi nazardan, davlatlar oilalarni qo'llab-quvvatlash maqsadida turli ijtimoiy siyosatlar va dasturlarni joriy etishmoqda. Masalan, ijtimoiy nafaqalar, bolalar parvarishi uchun ta'tillar, mehnat shartlarini yaxshilash, tibbiy yordam kabi chora-tadbirlar oilaviy munosabatlarning mustahkam bo'lishiga yordam beradi.

Ushbu maqolada ayrim mamlakatlar, jumladan, Yaponiya, Daniya va Fransiya oilaviy munosabatlar va er-xotin rollari qanday yo'lga qo'yilgani, buning jamiyatga ijtimoiy va iqtisodiy ta'siri tahlil qilinadi. Bu mamlakatlar tajribasini o'rganish orqali oilaviy munosabatlar va gender tengligiga oid muammolarga qanday yechimlar taklif etilayotgani hamda ularning samaradorligi baholanadi. Maqola, shuningdek, jamiyatda oilaviy munosabatlarni mustahkamlashga qaratilgan turli ijtimoiy siyosatlarning ahamiyatini ochib beradi.

Xorijiy mamlakatlarda oilaviy munosabatlar turli ijtimoiy siyosatlar, madaniy an'analar va iqtisodiy sharoitlarga qarab shakllanadi. Masalan, Shimoliy Yevropa mamlakatlarida gender tengligiga katta e'tibor berilib, er-xotin o'rtasidagi rollar teng taqsimlangan bo'lsa, Sharqiy Osiyo mamlakatlarida an'anaviy qarashlar hamon kuchli.

Oilaviy munosabatlar har bir jamiyatning madaniy va ijtimoiy tuzilishida muhim o'rin tutadi. Er-xotin rollari va oilaviy munosabatlar nafaqat shaxsiy hayot sifatiga, balki kengroq ijtimoiy va iqtisodiy jarayonlarga ham ta'sir ko'rsatadi. Jamiyatdagi o'zgarishlar, xususan, globalizatsiya, texnologik taraqqiyot va gender tengligiga bo'lgan intilish oilaviy munosabatlarning shakllanishi va evolyutsiyasida muhim omillar sifatida xizmat qilmoqda.

Maqsad va uni asoslash. Oilaviy munosabatlar har bir jamiyatning madaniy va ijtimoiy tuzilishida muhim o'rin tutadi. Er-xotin rollari va oilaviy munosabatlar nafaqat shaxsiy hayot sifatiga, balki kengroq ijtimoiy va iqtisodiy jarayonlarga ham ta'sir ko'rsatadi. Jamiyatdagi o'zgarishlar, xususan, globalizatsiya, texnologik taraqqiyot va gender tengligiga bo'lgan intilish oilaviy munosabatlarning shakllanishi va evolyutsiyasida muhim omillar sifatida xizmat qilmoqda. Shu bois turli mamlakatlardagi oilaviy munosabatlar va er-xotin rollarini o'rganish, ularning ijtimoiy, madaniy, iqtisodiy kontekstida qanday shakllanishi va rivojlanishini tahlil qilish muhim ahamiyat kasb etadi.

Ushbu maqsad doirasida Yaponiya, Daniya va Fransiya kabi mamlakatlarning tajribalari asosida oilaviy munosabatlar va er-xotin rollarining jamiyat rivojlanishiga ta'sirini o'rganish maqsad qilib qo'yilgan. Buning uchun quyidagi masalalarga alohida e'tibor qaratilgan:

1. Ijtimoiy va madaniy kontekstning ta'siri¹: har bir mamlakatning madaniy an'analari, ijtimoiy normalari va qoidalari oilaviy munosabatlar shakllanishiga ta'sir ko'rsatadi. Masalan, Yaponiyada an'anaviy patriarxal oila tuzilishida er-xotin vazifalari aniq taqsimlangan: erkaklar moddiy ta'minotni ta'minlash bilan mashg'ul bo'lsa, ayollar uy ishlari va bolalar tarbiyasi uchun javobgar. Daniya va Fransiya esa zamonaviy jamiyatda gender tengligiga bo'lgan intilish tufayli er-xotin vazifalari teng taqsimlanmoqda. Bu misollar har bir jamiyatda oilaviy munosabatlar qanday shakllanib, ular jamiyat rivojlanishiga qanday ta'sir ko'rsatayotganini yaxshiroq tushunishga yordam beradi.

2. Oilaviy munosabatlarning ijtimoiy va iqtisodiy oqibatlari²: oilaviy munosabatlar jamiyatning barqarorligi, iqtisodiy o'sishi va ijtimoiy barqarorlikka qanday ta'sir qilishini tahlil qilish maqsad qilingan. Er-xotin o'rtasidagi tenglik, uy ishlari va bolalar tarbiyasidagi ishtirokning taqsimlanishi, ish joyidagi imkoniyatlar va ijtimoiy himoya dasturlari oilaviy munosabatlarga va ular orqali jamiyatning rivojlanishiga qanday ta'sir ko'rsatadi?

3. Davlat siyosati va oilaviy munosabatlar: turli davlatlarning oilani qo'llab-quvvatlashga qaratilgan siyosati, jumladan, ijtimoiy himoya dasturlari, ta'tillar va bolalar parvarishi uchun yaratilgan sharoitlar er-xotin rollari va oilaviy munosabatlarning shakllanishiga qanday ta'sir ko'rsatmoqda? Bu davlatlarning tajribasi orqali jamiyatda oilaviy

¹ Bianchi, S.M., & Milkie, M.A. (2010). Work and Family Research in the First Decade of the 21st Century // *Journal of Marriage and Family*, 72(3), 705-725. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2010.00726.x>

² Esping-Andersen, G. (2009). "The Incomplete Revolution: Adapting to Women's New Roles. *Polity Press*". ISBN: 978-0745643173. Link to publisher

munosabatlarni mustahkamlashga qaratilgan siyosatning samaradorligini baholash mumkin.

4. Globalizatsiya va zamonaviy oilaviy munosabatlar³: globalizatsiya jarayoni jamiyatlar oʻrtasidagi oʻzaro aloqalarni kuchaytirib, oilaviy munosabatlar va er-xotin rollariga ham taʼsir koʻrsatmoqda. Yaponiya, Daniya va Fransiya kabi mamlakatlaridagi zamonaviy oilalarning rivojlanishini oʻrganish ushbu jarayonlarning umumiy va oʻziga xos jihatlari ochib berishga yordam beradi.

Yaponiya, Daniya va Fransiya tajribalarini oʻrganish orqali oilaviy munosabatlar hamda er-xotin rollarining jamiyat rivojlanishiga qanday taʼsir koʻrsatayotgani haqidagi tushunchalarni chuqurroq anglash mumkin. Bu esa oʻz navbatida, Oʻzbekistondagi oilaviy munosabatlarni mustahkamlashga qaratilgan siyosatlar va tadbirlar ishlab chiqishda foydali boʻlishi mumkin.

Ilmiy muammoning tavsifi va yechimi. Oilaviy munosabatlar har bir jamiyatda oʻziga xos xususiyatlarga ega boʻlib, ularning shakllanishi koʻplab omillar, jumladan, madaniy, ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy vaziyatlar bilan bogʻliq. Har bir mamlakatda oilaviy munosabatlar va er-xotin rollari turli yoʻnalishlarda rivojlanadi va bu jarayonlardagi oʻzgarishlar jamiyatning umumiy taraqqiyotiga sezilarli taʼsir koʻrsatadi⁴. Yaponiya, Daniya va Fransiya kabi mamlakatlarda oilaviy munosabatlar va er-xotin rollarining rivojlanishi jamiyatning umumiy ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga qanday taʼsir koʻrsatayotgani ushbu qismda tahlil qilinadi.

Yaponiya:

Yaponiyada oilaviy munosabatlar koʻp jihatdan anʼanaviy patriarxal tuzilishga asoslangan. Yaponiya⁵ jamiyatida erkaklar, asosan, oilaviy moliyaviy taʼminotni taʼminlashga masʼul boʻlsa, ayollar uy ishlari va farzandlar tarbiyasi uchun javobgar hisoblanadi. Bu anʼanaviy rol taqsimoti⁶ Yaponiya madaniyatida chuqur ildiz otgan boʻlib, jamiyatdagi umumiy meʼyorlar va qoidalar bu rollarni mustahkamlaydi.

Biroq keyingi yillarda Yaponiyada ijtimoiy va iqtisodiy oʻzgarishlar natijasida bu anʼanaviy rollarga oʻzgarishlar kiritilmoqda. Yaponiya

Yaponiya, Daniya va Fransiya tajribalarini oʻrganish orqali oilaviy munosabatlar hamda er-xotin rollarining jamiyat rivojlanishiga qanday taʼsir koʻrsatayotgani haqidagi tushunchalarni chuqurroq anglash mumkin. Bu esa oʻz navbatida, Oʻzbekistondagi oilaviy munosabatlarni mustahkamlashga qaratilgan siyosatlar va tadbirlar ishlab chiqishda foydali boʻlishi mumkin.

3 Khomitov K.Z., Rustamov J.I. Using the experience of foreign countries in family planning and birth control // Oriental Journal of Social Sciences. – 2023. – T. 3. – №. 05. pp. 34-46.

4 Hochschild, A.R. (2012). “The Second Shift: Working Families and the Revolution at Home. Penguin Books. ISBN: 978-0143120339. Link to publisher

5 OECD (2020). “Balancing Paid Work, Unpaid Work and Leisure.” *OECD Better Life Index*. <https://www.oecdbetterlifeindex.org/topics/work-life-balance/>

6 Ruby J.G., Wright K.M., Rand K.A. [et al.]. Estimates of the Heritability of Human Longevity Are Substantially Inflated due to Assortative Mating // Genetics. – 2018. – Vol. 210. – № 3. pp. 1109-1124.

Daniya jamiyatida gender tengligi masalasi eng yuqori darajada ta'minlangan davlatlardan biri sifatida ko'rib chiqiladi. Daniyada er-xotin o'rtasidagi rollar teng taqsimlanib, har ikki tomon ham oiladagi vazifalarni bajarishda birdek ishtirok etadi. Bu mamlakatda oilalardagi tenglikni ta'minlashga qaratilgan qonunlar va siyosatlar katta ahamiyat kasb etadi.

hukumati va jamiyati gender tengligini oshirishga, ayollarning mehnat bozoridagi ishtirokini kuchaytirishga qaratilgan bir qator chora-tadbirlarni amalga oshirmoqda. Masalan, 2015-yilda Yaponiyada "Ish va hayotni muvozanatlash" dasturi joriy etildi, bu dastur ayollarning mehnat bozoridagi ishtirokiga rag'bat berdi va ularning ish joylaridagi huquqlarini himoya qilishni kuchaytirdi.

Shuningdek, Yaponiyada ota-onalar⁷ uchun ta'tillar tizimi ham rivojlanib bormoqda, bu esa er-xotin o'rtasidagi oilaviy mas'uliyatni teng taqsimlashga yordam beradi. Hozirgi kunda ayollar ham mehnat bozorida faol ishtirok etmoqda va bu holat oiladagi an'anaviy mas'uliyatni qayta taqsimlashga olib keldi. Er-xotin o'rtasidagi tenglikni ta'minlash va gender tengligini oshirish Yaponiya jamiyatida oilaviy munosabatlarning qayta shakllanishiga zamin yaratmoqda.

Daniya:

Daniya jamiyatida gender tengligi masalasi eng yuqori darajada ta'minlangan davlatlardan biri sifatida ko'rib chiqiladi. Daniyada⁸ er-xotin o'rtasidagi rollar teng taqsimlanib, har ikki tomon ham oiladagi vazifalarni bajarishda birdek ishtirok etadi. Bu mamlakatda oilalardagi tenglikni ta'minlashga qaratilgan qonunlar va siyosatlar katta ahamiyat kasb etadi.

Daniyadagi ijtimoiy siyosatlar, jumladan, ota-onalar ta'tili, ijtimoiy yordam va ko'mak tizimi, uy ishlari va bolalar tarbiyasida har ikki ota-ona uchun ham teng imkoniyatlarni ta'minlaydi. Bu mamlakatda ota-onalar uchun ta'tillar barchaga bir xil darajada beriladi, bu esa bolalarning tarbiyasida er-xotinning teng ishtirok etishiga yordam beradi.

Ish joylaridagi gender tengligi va davlat tomonidan ko'rsatilayotgan ijtimoiy yordam choralari Daniyadagi oilaviy munosabatlarni mustahkamlaydi. Daniya jamiyatida er-xotin o'rtasidagi tenglikni ta'minlashga qaratilgan siyosatlar jamiyatda ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga yordam beradi. Shuningdek, bolalarning sog'lom va barqaror oila muhitida o'sishini ta'minlashda ham muhim rol o'ynaydi.

Fransiya:

Fransiyadagi oilaviy munosabatlar va er-xotin rollari zamonaviy jamiyatning o'zgaruvchan xususiyatlarini aks ettiradi. Fransiya jamiyatida

⁷ OECD (2019). Reviews of Public Health: Japan: A Healthier Tomorrow, OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/9789264311602-en>

⁸ Gracia, P., & Esping-Andersen, G. (2015). "Fathers' Child Care Involvement and Children's Age in Spain: A Time Use Study on Differences by Education and Mothers' Employment." *European Sociological Review*, 31(4), 470-482. DOI: <https://doi.org/10.1093/esr/jcv013>

an'anaviy oilaviy rollar tobora o'zgarib, gender tengligiga yo'naltirilgan siyosatlar oilaviy munosabatlarda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Fransiyada⁹ ayollarning mehnat bozoridagi ishtiroki va davlat tomonidan ko'rsatilayotgan ijtimoiy yordam choralari ayollarning iqtisodiy mustaqilligini ta'minlab, ularning oilaviy rollarini qayta shakllantirdi. Hozirgi kunda Fransiyada ayollar ham, erkaklar ham uy ishlarida va farzandlar tarbiyasida teng ishtirok etmoqda. Bu holat oilalardagi an'anaviy rollarni qayta ko'rib chiqishga va ularning teng taqsimlanishiga olib keldi.

Fransiya hukumati tomonidan joriy etilgan ijtimoiy siyosatlar, jumladan, bolalar parvarishi uchun ta'tillar, bolalar bog'chalari va maktabgacha ta'lim muassasalari bilan ta'minlash, ayollarning mehnat huquqlarini himoya qilishga qaratilgan qonunlar, oilaviy munosabatlarning mustahkamligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Bu holat Fransiya jamiyatida oilalarning barqarorligi va ijtimoiy tenglikka asoslangan rivojlanishiga yordam beradi.

Yakuniy qism. Xulosa qilib aytganda, oilaviy munosabatlar va er-xotin rollari har bir mamlakatdagi madaniy, ijtimoiy va iqtisodiy shart-sharoitlarga qarab turlicha shakllanadi va o'zgarib boradi. Oila jamiyatning eng asosiy instituti bo'lgani sababli u jamiyatning umumiy rivojlanishi va barqarorligiga katta ta'sir ko'rsatadi. Har bir jamiyatda oilaviy munosabatlarning mustahkamligi, uning madaniy qadriyatlari, ijtimoiy siyosatlari va iqtisodiy rivojlanishi bilan uzviy bog'liq.

Yaponiyada oilaviy munosabatlar¹⁰ ko'p yillar davomida an'anaviy patriarxal tuzilma asosida shakllangan bo'lsa-da, keyingi yillarda gender tengligi va ayollarning mehnat bozoridagi ishtirokiga e'tibor qaratilmoqda. Bu o'zgarishlar, o'z navbatida, er-xotin o'rtasidagi vazifalarning qayta taqsimlanishiga olib keldi. Yaponiyada¹¹ davlat siyosati ayollarning mehnat faoliyatini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan bir qator chora-tadbirlarni joriy etmoqda, bu esa oilaviy munosabatlarning yangi bosqichga ko'tarilishiga yordam bermoqda. Yaponiya tajribasi

Fransiya hukumati tomonidan joriy etilgan ijtimoiy siyosatlar, jumladan, bolalar parvarishi uchun ta'tillar, bolalar bog'chalari va maktabgacha ta'lim muassasalari bilan ta'minlash, ayollarning mehnat huquqlarini himoya qilishga qaratilgan qonunlar, oilaviy munosabatlarning mustahkamligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

⁹ Chesley, N. (2017). "Stay-at-Home Fathers and Breadwinning Mothers: Gender, Couple Dynamics, and Social Change." *Gender & Society*, 31(1), 32-56. DOI: <https://doi.org/10.1177/0891243216673479>

¹⁰ The OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) is a forum and knowledge hub for data, analysis and best practices in public policy. <https://www.oecd.org/social/reversing-the-gender-gap-in-unpaid-care-work-5c7e4f3e-en.htm>

¹¹ Kawamoto T., Kokaze A., Ishikawa M. [et al.]. Joint effect of longevity-associated mitochondrial DNA 5178 C/A polymorphism and alcohol consumption on risk of hyper-LDL cholesterolemia in middle-aged Japanese men // *Lipids in Health and Disease*. – 2011. – Vol. 10. pp. 105-105.

**Fransiyada
esa oilaviy
munosabatlar va
er-xotin rollari
zamonaviy
jamiyatning
o'zgaruvchan
xususiyatlarini
aks ettiradi.
Fransiyadagi
oilalarda an'anaviy
rollar o'zgarib,
er-xotin o'rtasidagi
vazifalar teng
taqsimlana
boshlagan.
Davlat tomonidan
ko'rsatilayotgan
ijtimoiy yordam va
qo'llab-quvvatlash
choralari,
jumladan, bolalar
parvarishi uchun
ta'tillar, ijtimoiy
yordam dasturlari
va ayollarning
mehnat bozoridagi
huquqlarini
himoya qilishga
qaratilgan
qonunlar oilaviy
munosabatlarni
mustahkamlashda
muhim rol
o'ynamoqda.**

shuni ko'rsatadiki, an'anaviy madaniyat ham zamonaviy talablar va globallashtirish jarayonida o'zgarishi mumkin.

Daniya jamiyati, o'z navbatida, gender tengligi masalasida yetakchi davlatlardan biri hisoblanadi. Daniyada er-xotin o'rtasidagi tenglik nafaqat oilada, balki ish joyida, ijtimoiy himoyada va jamiyatning boshqa sohalarida ham ta'minlangan. Bu holat Daniyada oilalarning barqarorligi va farovonligini ta'minlashga yordam beradi. Ijtimoiy siyosatlar, jumladan, ota-ona ta'tillari, bolalar parvarishiga yo'naltirilgan dasturlar va ayollarning mehnat huquqlarini himoya qilishga qaratilgan choralar Daniyada oilaviy munosabatlarning mustahkam bo'lishiga sabab bo'ldi. Bu davlatning tajribasi oilaviy munosabatlarni shakllantirishda tenglik va ijtimoiy adolatning muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatadi.

Fransiyada esa oilaviy munosabatlar va er-xotin rollari zamonaviy jamiyatning o'zgaruvchan xususiyatlarini aks ettiradi. Fransiyadagi oilalarda an'anaviy rollar o'zgarib, er-xotin o'rtasidagi vazifalar teng taqsimlana boshlagan. Davlat tomonidan ko'rsatilayotgan ijtimoiy yordam va qo'llab-quvvatlash choralari, jumladan, bolalar parvarishi uchun ta'tillar, ijtimoiy yordam dasturlari va ayollarning mehnat bozoridagi huquqlarini himoya qilishga qaratilgan qonunlar oilaviy munosabatlarni mustahkamlashda muhim rol o'ynamoqda. Fransiyaning bu boradagi tajribasi shunday natijaga olib keladiki, oilalardagi tenglik va davlat tomonidan ko'rsatilayotgan yordam jamiyatning umumiy farovonligiga olib keladi.

Turli mamlakatlar tajribalarini o'rganish oilaviy munosabatlar va er-xotin rollarini shakllantirishda madaniy, ijtimoiy va iqtisodiy omillarning qanday ahamiyatga ega ekanligini chuqurroq tushunishga yordam beradi. Bu esa nafaqat jamiyatning umumiy barqarorligini ta'minlashda, balki oilaviy munosabatlardagi muammolarga yechim topishda ham muhim ahamiyatga ega. O'zbekiston uchun bu mamlakatlar tajribasini o'rganish va ulardan foydalanish orqali oilaviy munosabatlarni mustahkamlashga qaratilgan samarali siyosatlar ishlab chiqish mumkin.

Shu boisdan har bir mamlakatning oilaviy munosabatlari va er-xotin rollari bo'yicha o'ziga xos yondashuvlari jamiyatning barqarorligiga qanday ta'sir ko'rsatayotganini tushunish kelajakdagi ijtimoiy siyosatlarni shakllantirishda muhim asos bo'lib xizmat qiladi. Oilaviy munosabatlarni mustahkamlash va er-xotin o'rtasidagi tenglikni ta'minlash jamiyatda ijtimoiy adolat va barqarorlikni ta'minlashning asosiy shartlaridan biri bo'lib qolaveradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Bianchi, S.M., & Milkie, M. A. (2010). "Work and Family Research in the First Decade of the 21st Century." *Journal of Marriage and Family*, 72(3), 705-725. DOI: 10.1111/j.1741-3737.2010.00726.x
2. Esping-Andersen, G. (2009). "The Incomplete Revolution: Adapting to Women's New Roles." Polity Press. ISBN: 978-0745643173
3. Hochschild, A. R. (2012). "The Second Shift: Working Families and the Revolution at Home." Penguin Books. ISBN: 978-0143120339.
4. OECD (2020). "Balancing Paid Work, Unpaid Work and Leisure". OECD Better Life Index. <https://www.oecdbetterlifeindex.org/topics/work-life-balance/>
5. Gracia, P., & Esping-Andersen, G. (2015). "Fathers' Child Care Involvement and Children's Age in Spain: A Time Use Study on Differences by Education and Mothers' Employment." *European Sociological Review*, 31(4), 470-482. DOI: 10.1093/esr/jcv013
6. Chesley, N. (2017). "Stay-at-Home Fathers and Breadwinning Mothers: Gender, Couple Dynamics, and Social Change." *Gender & Society*, 31(1), 32-56. DOI: 10.1177/0891243216673479
7. OECD (2019). "Reversing the Gender Gap in Unpaid Care Work: An Overview of Five Policy Initiatives." OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No. 240. <https://www.oecd.org/social/reversing-the-gender-gap-in-unpaid-care-work-5c7e4f3e-en.htm>
8. Craig, L., & Powell, A. (2011). "Non-standard Work Schedules, Work-Family Balance and the Gendered Division of Childcare." *Journal of Marriage and Family*, 73(5), 1075-1089. DOI: 10.1111/j.1741-3737.2011.00864.x
9. Goldscheider, F., Bernhardt, E., & Lappegård, T. (2015). "The Gender Revolution: A Framework for Understanding Changing Family and Demographic Behavior." *Population and Development Review*, 41(2), 207-239. DOI: 10.1111/j.1728-4457.2015.00045.x
10. Kleven, H., Landais, C., & Sogaard, J. E. (2019). "Children and Gender Inequality: Evidence from Denmark." *American Economic Journal: Applied Economics*, 11(4), 181-209. DOI: 10.1257/app.20180010
11. Khomitov K. Z., Rustamov J. I. Using the experience of foreign countries in family planning and birth control // *Oriental Journal of Social Sciences*. – 2023. – T. 3. – №. 05. – C. 34-46.